

Ibelings
van Tilburg
ARCHITECTEN

**Renovatie
Gentiaanbuurt
Amsterdam**

Vernieuwing met oog voor historie

De Gentiaanbuurt in Amsterdam stamt uit de twintiger jaren van de vorige eeuw en is door de overheid aangeduid als beschermd historisch stadsgezicht. De wijk bestaat uit een tiental gesloten bouwblokken rond een groot plein. Het zuidoostelijk deel, dat bestaat uit zes bouwblokken met 269 woningen en drie bedrijfsruimten, is eigendom van woningcorporatie Ymere.

Renovatie en verduurzaming

De woonstichting heeft besloten dat de woningen na honderd jaar toe zijn aan grootschalige renovatie en verduurzaming en ons gevraagd het ontwerp te verzorgen. De woningen worden grondig geïsoleerd en aangesloten op het warmtenet van de gemeente Amsterdam. Om recht te doen aan de beschermde status van de woningen wordt de renovatie uitgevoerd met veel aandacht voor het oorspronkelijke ontwerp van architect A.D.N van Gendt.

Waarderingskaart Gentiaanbuurt (SteenhuisMeurs)

De Duizendschoonstraat - twintiger jaren vorige eeuw

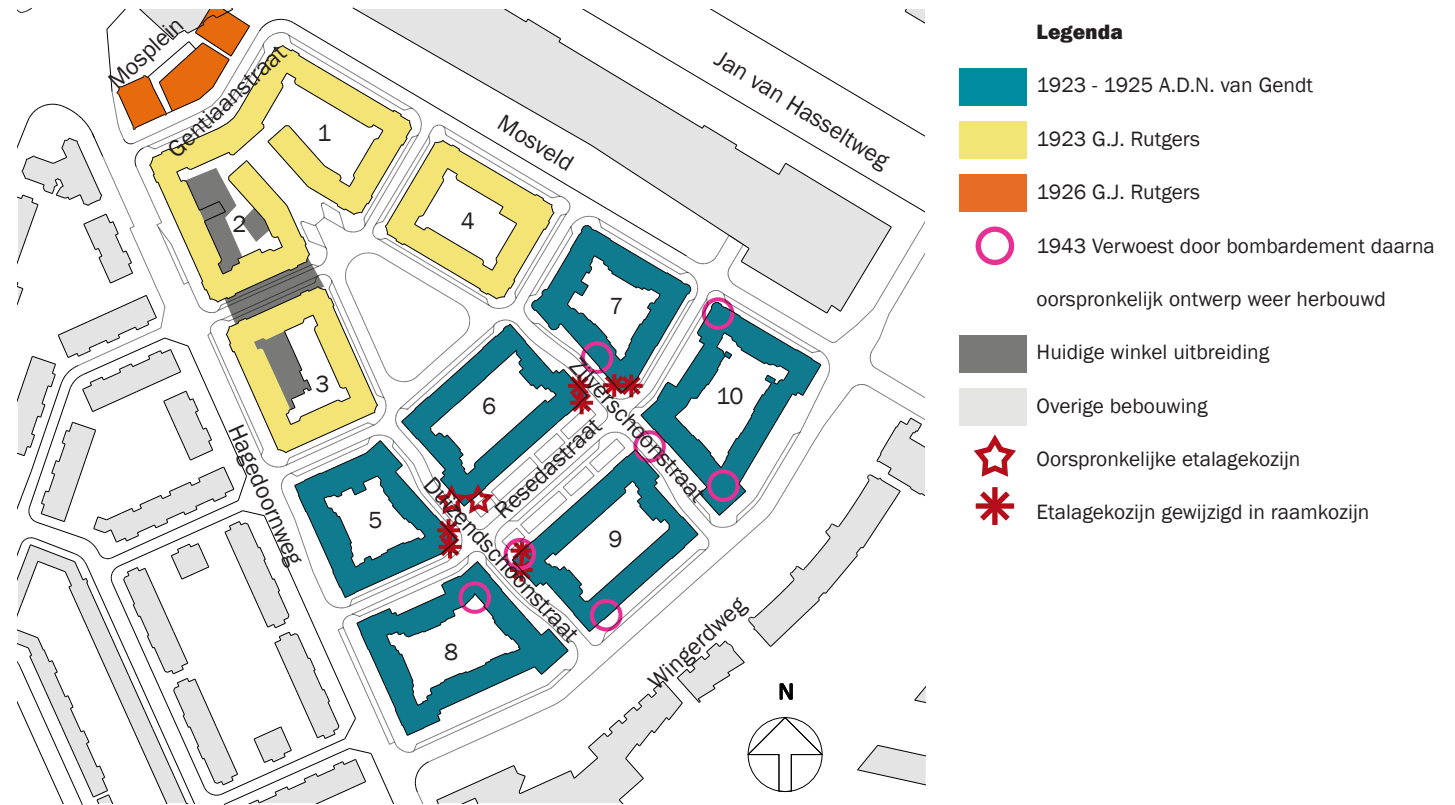

De Duizendschoonstraat - situatie 2020

100 jaar oude wijk

De architectuur en de stedenbouwkundige samenhang van deze wijk, gebouwd in de twintigerjaren van de vorige eeuw is in grote lijnen goed bewaard gebleven en heeft een voor Amsterdam-Noord hoge woningdichtheid.

De buurt werd ontwikkeld door twee bedrijven: Draka en de Stoomvaartmaatschappij Nederland (later woningmaatschappij Tuindorp en tegenwoordig Ymere). De opdrachtgevers werkten elk met een eigen architect, Draka met Rutgers in het noordelijk deel en de Stoomvaartmaatschappij Nederland met Van Gendt en Kleinhout in het zuidelijk deel. Tijdens de oorlog werd een aantal panden verwoest en later opnieuw gebouwd. Ook transformeerden winkels tot woningen, en woningen tot winkels. In de loop van de jaren hebben de woningen allerlei renovaties ondergaan, waarbij de woonkwaliteit verbeterde maar soms architectonische details verdwenen, zo werden ook de houten kozijnen door kunststof kozijnen vervangen. De architectuur en de stedenbouwkundige samenhang van de Gentiaanbuurt bleef als geheel echter goed bewaard.

Bouwfases Gentiaanbuurt (SteenhuisMeurs)

De Resedastraat omstreeks 1925 (HNI, Archief (GEND))

De Resedastraat net opgeleverd december 2023

Dwingende richtlijnen

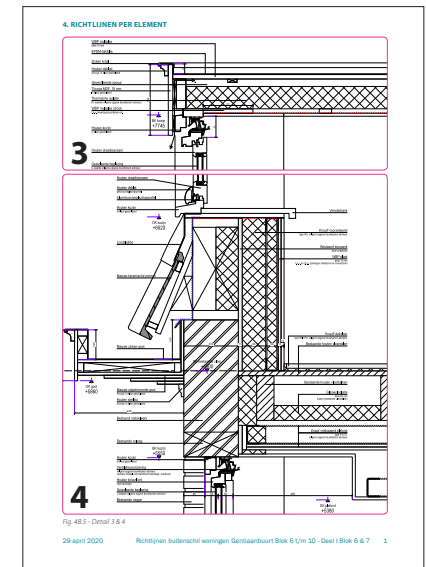
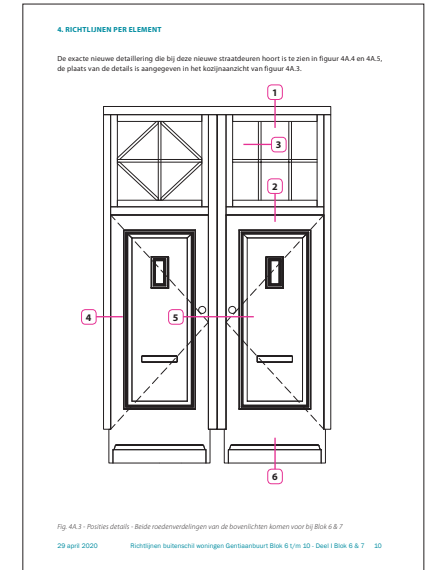
Aangezien de Gentiaanbuurt rijksbeschermd stadsgezicht is hebben we eerst voor deze vijf blokken in overleg met de Monumentenzorg van Amsterdam een 'Richtlijn Buitenschil' opgesteld, waarin dwingende richtlijnen voor de renovatie van de buitenschil van deze bijna 100 jaar oude bouwblokken zijn vastgelegd. Dit rapport vormt het toetsingskader voor de renovatie van de buitenschil van blok 6 t/m 10 van de Gentiaanbuurt.

De Gentiaanbuurt ontleent zijn stedenbouwkundige kwaliteiten in belangrijke mate aan de architectonische verbijzonderingen, zoals de detaillering van de houten kozijnen en gootlijsten, hoge erkers met houten gevelbetimmeringen, torentjes, dakkapellen, arcadebogen en opvallende winkelpuien.

De in dit rapport omschreven dwingende richtlijnen zijn omschreven per bouwkundig element. Per onderdeel is aangegeven waaraan bij herstel, vervanging of vernieuwing van dat onderdeel moet worden voldaan.

Fragment gevel Blok 8

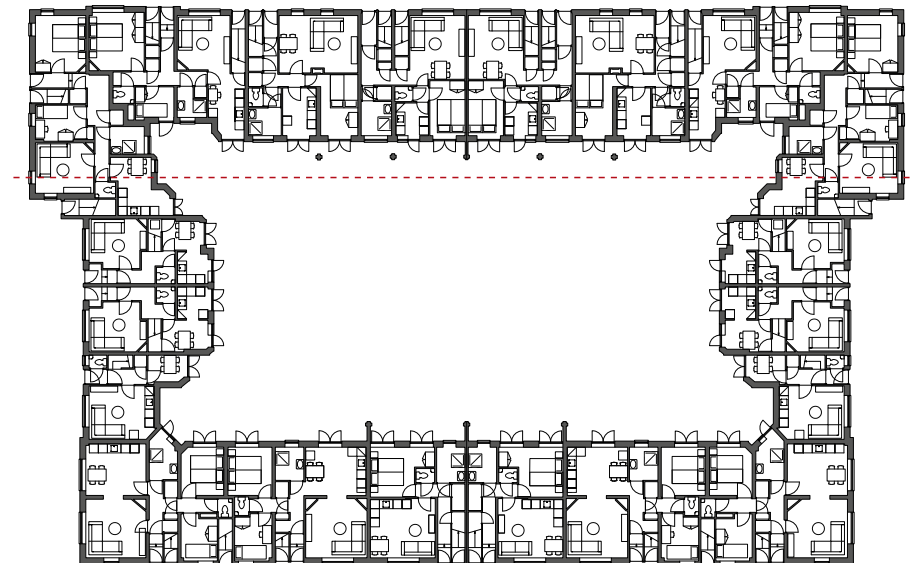

Toekomstbestendig

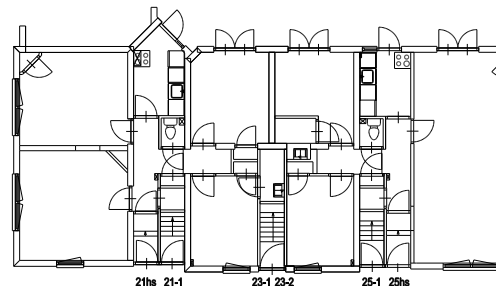
De woonblokken herbergen een grote variatie aan woningen, van kleinere benedenwoningen tot ruime bovenwoningen. De buitenzijde van de woningen wordt in oude luister hersteld en van binnen gemoderniseerd, en voor een deel van de woningen wordt ook de indeling volledig nieuw ingericht. Ze worden toekomstbestendig gemaakt met goed verhuurbare, moderne indelingen met een ruimere badkamer en goede keukens, waarbij er soms voor gekozen is het aantal kamers te verminderen. De oppervlakte van de gerenoveerde woningen varieert tussen 45 en 90 m² go.

Historische woningen aardgasvrij

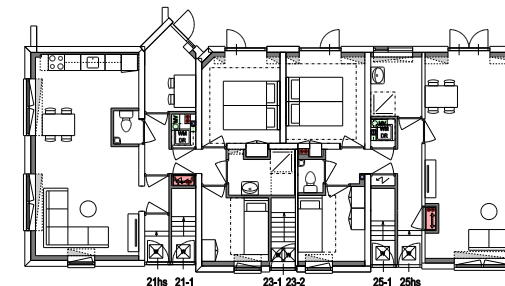
De Energie-Index voor de woningen wordt kleiner of gelijk aan 1,20. Vertaald naar het oude energielabel betekent dit dat de woningen van label E naar label A worden gebracht. Verwarming en warm water worden geleverd door een aansluiting op het stadswarmtenet. Hiermee worden dit een van de eerste aardgasvrije wijken in de bestaande bouw. Daarnaast worden een groot aantal andere duurzame maatregelen getroffen, waaronder isolatie van de buitenmuren van binnenuit, een nieuw dak, nieuwe kozijnen, een mechanisch ventilatiesysteem en HR++ glas.

Totaal plattegrond Blok 8 met nieuwe woning plattegronden

Blok 10 bestaand - Begane grond (2 woningen)

Blok 10 nieuw - Begane grond (2 woningen)

Winkeldetails bewaren en herstellen

In het oorspronkelijke plan lagen de winkels verspreid door de buurt en in het zuidelijke deel vooral rondom de Resedastraat, waardoor hier een soort winkelplein ontstond. Door de verplaatsing van winkels in de jaren dertig naar de Hagedoornweg zijn zes van de acht oorspronkelijke winkels woonhuizen geworden. De twee resterende bedrijfsruimten onder de arcades aan de Resedastraat blijven behouden. Een van de tot hoekwoning omgevormde winkels beschikt nog over de originele etalageruiten. Bij de renovatie wordt deze hoek tot in detail teruggebracht naar het origineel, inclusief de bovenlichten met de voor dit blok typerende decoratieve diagonale roedeverdeling.

De in de jaren dertig tot winkel verbouwde woonhuizen aan de Hagedoornweg zijn te herkennen aan de okergeel geglazuurde baksteen. Een aantal wordt nu bij de renovatie weer omgebouwd tot woning. De overige bedrijfsruimten in de wijk worden omgevormd tot woningen, waarbij de originele etalageruiten gehandhaafd blijven.

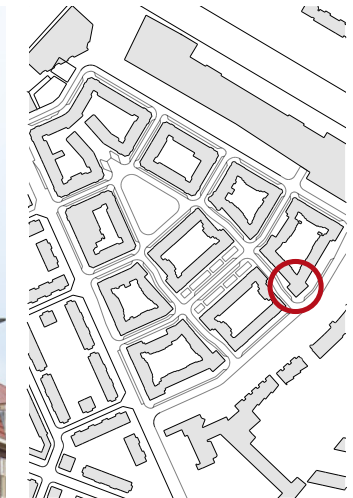
Foto omstreeks 1925 van de panden Wingerdweg, hoek Zilverschoonstraat. (Herkomst: HNI, Archief (GEND))

Situatie 2019 met winkel over de volledige hoek

2024 na renovatie

Positie groentewinkel

Locatie:

Gentiaanbuurt, Amsterdam

Opdrachtgever:

Woningcorporatie Ymere, Amsterdam

Ontwerp:

februari 2018 t/m mei 2021: Marc Ibelings en Tim Schuijt
Blok 5 samen met Hoyschuur Architecten, Wormerveer

Oplevering:

Blok 5: juli 2019
Blok 6 & 7: oktober 2021
Blok 9 & 10: december 2022
Blok 8: december 2023

Oppervlakte:

Totaal Blok 5, 6, 7, 8, 9 & 10: 24.210 m² bvo

Aantal woningen:

Blok 5: 36 woningen, Blok 6: 43 woningen,
Blok 7: 42 woningen, Blok 8: 53 woningen,
Blok 9: 44 woningen, Blok 10: 50 woningen,
totaal 272 woningen waarvan 3 bedrijfsruimten

Bouwkosten:

€ 33.000.000 excl. btw

Aannemer:

Blok 5: Dura Vermeer, Utrecht
Blok 6, 7, 8, 9 & 10: Van Braam-Minnesma, Wormerveer

Constructeur:

Berkhout Tros, Alkmaar

Installatie Adviseur

Nieman, Utrecht

Bouwkundig tekenwerk:

LMV bouw+kundig adviesbureau, Schiedam

Kleuronderzoek:

Bureau BBA, Utrecht

Werknummer:

1863

RESEDA STRAAT
NOORD

ZILVERSCHOON
STRAAT
NOORD

RESEDA STRAAT
NOORD

www.ibelingsvantilburg.nl